

משרד החינוך

חוזר המנהלת הכללית

הודעות

נד/4

טבת החשע"ד - דצמבר 2013

לתשומת לב המנהלים והמורים

לפי האמור בסעיף 3(א) ל"תקנות חינוך ממלכתי (סדרי פיקוח) התשל"ג-1973", הוראות המנהל הכללי המופיעות בחוזרי המנכ"ל מחייבות את המנהלים ואת המורים, ועליהם לנהוג לפיהן.

חוברת זו מרכזת לנוחותכם את ההוראות שהתפרסמו בחודש שבו היא יצאה לאור. עם זאת, מאחר שחלים מזמן לזמן שינויים ותיקונים בהוראות המנכ"ל, על המשתמש בחוברת מוטלת האחריות לבדוק באתר משרד החינוך אם חלו שינויים בהוראות ממועד פרסום החוברת. יש לפעול בהתאם להנחיות המעודכנות ביותר בכל נושא.

תוכן העניינים

הודעות

	3	ארגון ומנהל
	3.10	רישום והעברות תלמידים
7	3.10-1	הרישום לגני ילדים ולבתי ספר יסודיים לקראת שנת הלימודים התשע"ה
	4	בחינות
	4.3	בחינות בגרות
14	4.3-2	שינויים במבנה בחינת הבגרות באנגלית ברמה של 3 יחידות לימוד – עדכון
	6	דרכי הוראה
	6.3	ספרי לימוד
16	6.3-1	כתיבה בספרי לימוד בשנה"ל התשע"ד
	7	חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמאלי
	7.10	פרסים
19	7.10-1	פרס רקנאטי-צ'ייס-רש"י למורה היזם
	9	תכניות לימודים
	9.2	חינוך לדמוקרטיה ולאזרחות פעילה
21	9.2-2	היום הבין-לאומי לזכויות האדם במערכת החינוך
	9.15	חינוך למורשת ישראל, ציונות ותולדות המדינה
23	9.15-6	שבוע התנ"ך וחידון התנ"ך הארצי לנוער

הודעות

3. ארגון ומינהל

3.10 רישום והעברות תלמידים

3.10-1(עד) הרישום לגני ילדים ולבתי ספר יסודיים לקראת שנת הלימודים התשע"ה

1. מועד הרישום

- 1.1 הרישום לגני ילדים ולבתי ספר יסודיים יתקיים מיום חמישי, א' בשבט התשע"ד, 2 בינואר 2014, ועד יום רביעי, כ"א בשבט התשע"ד, 22 בינואר 2014, ועד בכלל.
 - 1.2 רשות החינוך המקומית רשאית לקבוע, בהתאם לצורכי המקום ובהתחשב בנוחות הקהל, כמה ימי רישום לגני ילדים ולבתי-ספר בתקופת הרישום הנ"ל, ובלבד שלא תקבע פחות משישה ימי רישום בסך הכול, ולפחות בשניים מתוך ימים אלה יהיו משרדי הרישום פתוחים גם בשעות אחר הצהריים.
 - 1.3 מועדי רישום אלה מחייבים את כל הילדים בגיל 5 ו-6 וכן בגיל 3 ו-4 הנכללים בצו לימוד חובה (החלה בגני ילדים), התשנ"ט-1999, ובצו לימוד חובה (החלה בגני ילדים), התשס"א-2001.
 - 1.4 חייבי הרישום עפ"י חוק חינוך חובה לשנת הלימודים התשע"ה הם כל הילדים בגילי 3, 4 ו-5 שנכללים בצו חינוך לימוד חובה (החלה בגני ילדים תשנ"ט 1999, תשס"א 2001) וכן בהחלטת הממשלה.
 - 1.5 הרישום מתקיים ברשות המקומית בלבד, פרט לרשויות הנכללות בניסוי של רישום באינטרנט (ראה סעיף 1.9 להלן).
 - 1.6 הורה המבקש לרשום את ילדו לגן מוכר שאינו רשמי יבצע את הרישום ברשות המקומית, בצירוף אישור מהבעלות.
- דוגמת טופס רישום מצויה בנספח ד' להודעה זו וכן בחוברת "רישום לגני ילדים, התשע"ה" המפורסמת באתר המשרד בקישור: חוברת רישום לגני ילדים התשע"ה 2014-2015

- 1.7 בימי הרישום הנ"ל אפשר לערוך גם את הרישום לגנים ציבוריים לילדים בגילי 3-4, שעל פי החלטת ממשלת ישראל מס' 4088 מיום י"ג בטבת התשע"ב, 8.1.2012, תספק להם המדינה חינוך חינם. רשות החינוך המקומית רשאית לערוך את הרישום לגני ילדים אלה גם בימים שמחוץ לתקופת הרישום הנ"ל.
- 1.8 על הרשויות לפעול על פי תקנות הרישום ולעשות את כל הסידורים כדי לסיים את רישום התלמידים במועד שנקבע על-ידן. הורים שלא יתייצבו במועד – יופעל לגביהם הליך תזכורת ושיבוץ כפי שמפורט בתקנות הרישום.
- 1.9 להלן הנחיות לרישום לגני ילדים באינטרנט במסגרת הניסוי.
- 1.9.1 רשות חינוך מקומית שקיבלה היתר מהמינהל הפדגוגי יכולה לקיים רישום לחינוך הרשמי בלבד גם באתר האינטרנט שלה, בנוסף על דרכי הרישום המפורטות בתקנות.
- 1.9.2 באתר האינטרנט של המועצה או בכל אתר המקושר אליו לא יהיו פעולות תעמולה, ייעוץ או הסברה שמטרתן לשכנע רושם לרשום או להימנע מלרשום תלמיד למוסד חינוך ממלכתי או למוסד חינוך ממלכתי דתי.
- 1.9.3 הרישום באינטרנט יהיה פתוח בכל רשות לתושביה בלבד. מי שאינו רושם ברשות לא יופיע באתר האינטרנט, ויוכל להירשם באמצעות הנוהל הרגיל בלבד. על המערכת הממוחשבת של ספקי המידע של הרשות לעבוד בתיאום עם תוכנות המיפוי הבין-יישובי שנקבעו על ידי מינהל הפיתוח, כך שההורים יוכלו לרשום את ילדיהם אך ורק על פי אזורי הרישום שאושרו על ידי הרשות המקומית.
- 1.9.4 הרישום שלא באמצעות האינטרנט יהיה הרישום בתוקף, והוא יבטל כל רישום מנוגד באתר האינטרנט.
- 1.9.5 בהמשך לרישום באינטרנט תשלח הרשות המקומית באמצעות הדואר אישור על ביצוע הרישום וכן אישור על שיבוץ הילד.
- 1.9.6 חל איסור לבצע רישום באמצעות שליחת טופסי רישום לבתי ההורים בדואר, אלא בהמשך לרישום באינטרנט.

2. החייבים ברישום

- 2.1 החל משנת הלימודים התשע"ה ייקבעו תאריכי הגיל הקובע לרישום על-פי לוח השנה הלועזי, בהתאם לתיקון 32 לחוק חינוך חובה מיום א' באב התשע"ג, 8.7.2013.
- 2.2 שנה זו היא שנת מעבר ביישום התיקון לחוק, ולכן יש לפעול בגמישות

לגבי בקשות הורים לרישום ילדיהם אשר נולדו בסוף חודש דצמבר (בתאריכים שאינם חופפים להנחיות החדשות) ולאפשר להם להירשם במסגרת המבוקשת על ידם.

2.3 חייבי רישום לכיתה א'

תאריכי הלידה של החייבים ברישום לכיתה א' לשנת הלימודים התשע"ה הם כ"ג בטבת התשס"ח, 1 בינואר 2008, עד ד' בטבת התשס"ט, 31 בדצמבר 2008.

לאור האמור בסעיף 2.2 יש לאפשר רישום לכיתה א' גם לילידי א' בטבת התשס"ח, 10.12.2007, עד כ"ב בטבת התשס"ח, 31.12.2007.

הורים לילדים שנולדו החל מ-ה' בטבת התשס"ט, 1 בינואר 2009, ימלאו טפסים המיועדים לגני חובה.

במקרים שבהם הורים אלה ירצו לרשום את ילדם לבית-ספר, עליהם למלא, בנוסף לטופס הרישום לגן חובה, גם טופס העברה לבית-ספר. אם יימצא כי הילד מתאים ללמוד בכיתה א' על פי הקריטריונים המקובלים (המלצת גנת, בדיקת רופא המשפחה וחוות דעת של השירות הפסיכולוגי) תשתמש הרשות המקומית בטופס ההעברה לצורך דיווח על הרישום.

2.4 חייבי רישום לגנים (גילי 3, 4, 5)

תאריכי הלידה של חייבי הרישום על פי חוק לימוד חובה ובהתאם לתיקון מס' 32 לחוק חינוך חובה אשר הועבר בכנסת ישראל ביום א' באב התשע"ג, 8.7.2013, הם:

- גיל 5: ה' בטבת התשס"ט, 1 בינואר 2009, עד י"ד בטבת התש"ע, 31 בדצמבר 2009

לאור האמור בסעיף 2.2 יש לאפשר רישום לגילי 5 גם לילידי 28.12.2008 עד 31.12.2008.

- גיל 4: ט"ו בטבת התש"ע, 1 בינואר 2010, עד כ"ד בטבת התשע"א, 31 בדצמבר 2010

לאור האמור בסעיף 2.2 יש לאפשר רישום לגיל 4 גם לילידי 18.12.2009 עד 31.12.2009.

- גיל 3: כ"ה בטבת התשע"א, 1 בינואר 2011, עד ה' בטבת התשע"ב, 31 בדצמבר 2011.

2.5 קריטריונים לאישור חריגים למועד הקובע לצורך רישום מפורטים בסעיף 1.3 ו-1.4 בחוברת ההדרכה לנרשמים לגני ילדים ובחברת הרישום לכיתות א' שפורסמו באתר אמח"י בקישורים האלה:

חוברת רישום לגני ילדים התשע"ה 2014-2015

חוברת רישום לכיתה א' התשע"ה 2014-2015

תאריכי הרישום שצוינו לגילי 3 ו-4 תקפים גם לילדים שאינם נכללים ביישובים ובאזורים שנכללו בצו לימוד חובה (החלה בגני ילדים), התשנ"ט-1999, ובצו לימוד חובה (החלה בגני ילדים), התשס"א-2001, והוריהם מעוניינים לרשום אותם לגנים על פי החלטת ממשלת ישראל מס' 4088 מיום י"ג בטבת התשע"ב, 8.1.2012.

3. תלמיד שלא נרשם במועד

3.1 רשות החינוך המקומית תשלח להורי תלמיד שלא נרשם בזמן הודעה בכתב שבה הם יידרשו לרשום את התלמיד בתוך 7 ימים מיום מסירת ההודעה.

3.2 לא מילאו ההורים אחר האמור בהודעה, או אם התברר שאין לתלמיד הורים – תקבע רשות החינוך המקומית את גן הילדים או את בית הספר שבו ילמד התלמיד במקום הקרוב ביותר למקום מגוריו.

3.3 הגיעה רשות החינוך המקומית להסדר אחר עם ההורים, ישובץ התלמיד בגן הילדים או בבית הספר על פי ההסדר שנקבע.

3.4 רשות החינוך המקומית תשלח להורי התלמיד הודעה בכתב בעניין גן הילדים או בית הספר שבו שובץ ילדם ובעניין חובת הלימוד הסדיר שלו באותו מוסד.

4. מועדי ההעברה בין מוסדות חינוך לנרשמים לבתי ספר ולגני חובה (לגילי 5 ו-6 ולגילי 3 ו-4 הנכללים בצו לימוד חובה (החלה בגני ילדים), התשנ"ט-1999)

4.1 מועדי ההעברה על פי התקנות הם בין התאריכים א' באדר ב' התשע"ד, 3 במרס 2014, ל-כ"ב באדר ב' התשע"ד, 24 במרס 2014.

במועד הרישום הורים רשאים להגיש בקשה לרשות החינוך המקומית להעביר את בנם או את בתם:

- ממוסד רשמי אחד למשנהו;

- ממוסד רשמי למוסד פרטי;

הודעות

10

- ממוסד רשמי למוסד פטור ;
- ממוסד רשמי למוסד מיוחד ;
- ממוסד פרטי למוסד רשמי ;
- ממוסד פטור למוסד רשמי.

4.2 העברות תלמידים בין מוסדות חינוך יכולות להתבצע גם מחוץ למועד הרישום, בתנאי שהתלמידים משובצים במוסד חינוך כלשהו, כפי שיפורט להלן :

הורים רשאים להגיש בכל עת בקשה להעביר את בנם או את בתם :

- ממוסד רשמי למוסד מיוחד ;
- ממוסד פרטי למוסד רשמי ;
- ממוסד רשמי אחד למשנהו, מטעמים חינוכיים אלה :
 - אי התאמת התלמיד לחברת הילדים
 - קשיים של הורים או של תלמידים עם מנהל המוסד או עם מוריו
 - בעיות הסתגלות ;
- ממוסד רשמי אחד למשנהו, משום שהתלמיד העתיק את מקום מגוריו בתחום השיפוט של רשות החינוך המקומית ;
- ממוסד רשמי אחד למשנהו, בשל מחלת התלמיד ;
- ממוסד פרטי אחד למשנהו.

4.3 **העברות תלמידים לאחר מועד הרישום ממוסדות רשמיים למוסדות מוכרים שאינם רשמיים**

על פי התיקון לתקנות הרישום שנתקבל בתאריך ה' בטבת התשס"א, 31 בדצמבר 2000, אפשר להעביר תלמידים גם ממוסדות רשמיים למוסדות מוכרים שאינם רשמיים, בתנאי שהבקשה להעברה היא מטעמים חינוכיים, והיא מוגשת לרשות המקומית.

אם דחתה הרשות המקומית את בקשת ההורים אפשר להגיש ערעור למנהל המחוז בתוך 7 ימים.

לא אישר מנהל המחוז את ההעברה, רשאים ההורים להגיש ערעור בכתב למנהל הכללי בתוך 7 ימים מיום שקיבלו את ההודעה על ההחלטה. החלטת המנהל הכללי בערעור תהיה סופית.

5. טפסים ונוהל

5.1 לכיתות א' ולגני ילדים

5.1.1 חוברת הדרכה לנרשמים לגני ילדים וחוברת הרישום לכיתות א' פורסמו באתר המשרד. הקישורים לחוברות מצויים בסעיף 2.5 בהודעה זאת.

5.1.2 משרד החינוך ימשיך את נוהל העבודה שהתקיים בשנים קודמות ברשויות המקומיות כלהלן:

א. טופסי הרישום בצירוף דפי ההדרכה לנרשמים יחולקו ברשויות המקומיות לקראת הרישום באמצעות ספקי השירות שהרשות בחרה לעבוד איתם.

ב. ספקי השירות יהיו בקשר עם הרשויות המקומיות החל מתחילת תקופת הרישום, ויקבעו איתן את נוהלי איסוף החומר והעברתו.

5.1.3 על הרשויות המקומיות לעשות כל מאמץ כדי למנוע שיבוש בהתארגנות מוסדות החינוך לקראת שנת הלימודים הבאה.

בשאלות אפשר לפנות אל אגף אמח"י, טל' 02-5604001.

נספח ד' אישור בקשה לרישום לגן חובה מוכר שאינו רשמי לשנה"ל
התשע"ה

אישור בקשה לרישום לגן חובה מוכר שאינו רשמי לשנה"ל התשע"ה

שם הבעלות _____ סמל הבעלות

--	--	--	--	--	--

כתובת הבעלות _____ הכרה מיום (לגילי 5-6) ____/____/____
(ולגילי 3-4 בצווים)

רשיון בר תוקף מספר (סמל הגן חדש – 6 ספרות)

--	--	--	--	--	--	--	--

שם התלמיד _____ מספר תעודת הזהות

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

תאריך הלידה ____/____/____ שם הגן המבוקש _____

כתובת הגן _____

אני מתחייב לקבל את התלמיד לגן רק אם אקבל את ההכרה עד תחילת שנת הלימודים.

_____ חתימה וחותמת הבעלות

_____ שם מורשה חתימת הבעלות

תאריך ____/____/____

4. בחינות

4.3 בחינות בגרות

שינויים במבנה בחינת הבגרות באנגלית (עד) 4.3-2 ברמה של 3 יחידות לימוד - עדכון

1. החל ממועד קיץ התשע"ה יחולו שינויים במבנה בחינת הבגרות באנגלית בשאלונים 16102 (A), 16103 (B) ו-16104 (C) כדלקמן:

כתיבה		הבנת הנשמע			הבנת הנקרא				שאלון
מספר האחוז מסך הציון	מספר המילים	מסך האחוז הציון	מספר הפריטים	מספר הטקסטים	מסך האחוז הציון	מספר הפריטים	מספר המילים	מספר הטקסטים	
-	-	-	-	-	100	15-13	380 לשני הטקסטים	2	16102 (A)
-	-	30	6	1	70	10-8	290	1	16103 (B)
30	80-60	-	-	-	70	10-8	300	1	16104 (C)

2. השאלונים הישנים ימשיכו להתקיים בזמן, משנת התשע"ה (2015) עד שנת התשע"ז (2017) עבור נבחני משנה בוגרים ותלמידי כיתות י"א ו-י"ב.
3. תלמידי י"א ו-י"ב בשנת הלימודים התשע"ה (2015) יוכלו לגשת למבנה הבחינה החדש בתנאי שלא נבחנו בשאלונים של המבנה הישן.
4. לבחינות A, B, C במבנה החדש ייקבעו סמלי שאלון חדשים.

5. לא יתאפשר שילוב שאלונים במתכונת הישנה עם שאלונים במתכונת החדשה לצורך קבלת זכאות לבגרות ברמה של 3 יחידות לימוד.
6. פרטים נוספים יפורסמו באתר של הפיקוח על הוראת האנגלית בכתובת www.education.gov.il/english החל מחודש ינואר.

בשאלות אפשר לפנות אל ד"ר ג'ודי שטיינר, מפקח"רית להוראת האנגלית,
טל' 050-6282273.

6. דרכי הוראה

6.3 ספרי לימוד

6.3-1 (עד) כתיבה בספרי לימוד בשנה"ל התשע"ד

ככלל חל איסור לכתוב בספרי לימוד או בחוברות עבודה. הנחיה זו נועדה לאפשר העברה של ספרי לימוד מתלמיד לתלמיד, אם במסגרת תכנית ההשאלה ואם באופן פרטי, מטעמים חינוכיים ומטעמי חיסכון בכסף ובמשאבים סביבתיים. כמו כן לכתיבה במחברות יש ערך לימודי: הכתיבה כשלעצמה היא מיומנות חיונית שיש לטפחה, והמחברת מזמנת כתיבה נרחבת יותר מאשר ספר או חוברת ותרומתה רבה יותר לפיתוח החשיבה ויכולת ההבעה, להטמעת סדר וארגון ועוד.

עם זאת, במקרים מסוימים יש יתרון חינוכי ודידקטי דווקא בכתיבה בספר הלימוד או בחוברת נלווית, ובמיוחד בשלבים הראשונים של רכישת מיומנויות, כגון בלימוד שפות. בנוסף, במקצועות מסוימים, כגון מתמטיקה בחינוך היסודי, הכתיבה בספרי הלימוד מונעת העתקה שלא לצורך. כתיבה בספרי לימוד אושרה גם במקרים שבהם נדרשת התאמה של ההנחיות לצרכים של אוכלוסיות תלמידים מיוחדות, כמפורט להלן בטבלה המצ"ב: **פירוט ההיתרים לכתיבה בספר או בחוברת נלווית בשנת הלימודים התשע"ד.**

יש להקפיד על כתיבה בספרים מודפסים או בחוברות עבודה אך ורק בהתאם להיתרים אלה, בין אם הספרים נרכשו במסגרת תכנית ההשאלה ובין אם לא.

פירוט ההיתרים לכתיבה בספר או בחוברת נלווית בשנת הלימודים התשע"ד

מקצועות הלימוד	היתר כתיבה בספרי לימוד
אנגלית	כיתות א'-ד' – ספר עם כתיבה כיתות ה'-ט' – ספר ללא כתיבה וחוברת עבודה אחת עם כתיבה בכל שנת לימודים
מתמטיקה	כיתות א'-ה' – ספר עם כתיבה

מקצועות הלימוד	היתר כתיבה בספרי לימוד
עברית ליסודי	כיתות א'-ב' – ספר עם כתיבה
ערבית לדוברי ערבית	כיתות א'-ב' – ספר עם כתיבה
בכל תחומי הדעת הנוספים	כיתות א'-ב' – ספר עם כתיבה או ספר ללא כתיבה וחוברת נלווית עם כתיבה
תנ"ך	כיתות ג' – ספר מקור ללא כתיבה וחוברת עם כתיבה
ערבית לדוברי עברית	כיתות ז'-י"ב – ספר ללא כתיבה וחוברת עבודה נלווית עם כתיבה
ערבית לדוברי ערבית	כיתות ג'-ד' (שהן השנתיים הראשונות ללימוד השפה) – ספרים עם כתיבה
צרפתית, ספרדית, רוסית, אמהרית	בשנתיים הראשונות ללימוד השפה – ספר ללא כתיבה וחוברת עבודה עם כתיבה
אוכלוסיות מיוחדות	
תלמידים עולים	<p>בחברות ייעודיות להוראת עברית כשפה שנייה, המיועדות לתלמידים בכיתות ב'-ו' – עד שלוש חוברות עם כתיבה, במהלך השנתיים הראשונות ללימוד העברית.</p> <p>בספרי הלימוד הרגילים של הכיתה, בכל דרגות הגיל – בשנה הראשונה לעלייה תותר הכתיבה בספרי הלימוד הרגילים שבהם מתאפשרת כתיבה.</p> <p>בשנה השנייה לעלייה תותר הכתיבה בספרי הלימוד הרגילים שבהם מתאפשרת הכתיבה, אם לפי שיקול הדעת של המורה – התלמיד העולה עדיין זקוק לכך, ובכפיפות לתוצאות מבחני המדף של התלמיד.</p>
חינוך מיוחד	<p>ספר עם כתיבה לפי הצורך, בכפיפות למסמך הנחיות שמתפרסם באתר האגף לחינוך מיוחד, בכתובת: http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Special/TichnunVeTochniyotLimudim/TichnunLimudim/ktiva.htm</p>
לקווי למידה מאובחנים	בכל תחומי הדעת, בכל הכיתות – חוברות מותאמות לפי הצורך
אוכלוסיות מרכזי חינוך, מרכזי נוער ומפתנים	כתיבה בכל תחומי הדעת, בהתאמה פדגוגית ותרבותית שתיעשה על ידי הצוות החינוכי של מוסדות אלה. יש לעודד הכנת חומרים דיגיטליים לצורכי למידה ותרגול ושימוש בהם.

מקצועות הלימוד	היתר כתיבה בספרי לימוד
תלמידים במסגרות שח"ר או לקויי למידה או תלמידים חלשים כתוצאה מחסכים סביבתיים	<p>בכל תחומי הדעת :</p> <p>1. תאושר כתיבה לכל היותר ל- 25% מכלל התלמידים בבית הספר שלהם חסכים סביבתיים (לא כולל תלמידים מאובחנים).</p> <p>2. המלצה לאישור הכתיבה תינתן על ידי הצוות המקצועי הבית ספרי ותאושר על ידי המפקח. האישור ייבחן בכל שנה מחדש מתוך מטרה לצמצם ככל האפשר את מספר התלמידים שיקבלו אותו.</p> <p>3. ככלל יש להעדיף כתיבה לצורך תרגול או העשרה באמצעים דיגיטאליים.</p> <p>בכל מקרה המחייב כתיבה – תועדף חוברת עבודה נלווית לספר על פני ספר עם כתיבה.</p> <p>4. יש להתאים את חומר הלימוד לאוכלוסייה (כולל התאמה תרבותית), ובמקרים חריגים שיאושרו על ידי מפקח אפשר להתיר כתיבה עד כיתה י"ב.</p>

הערה: ברשימת ספרי הלימוד המאושרים לשנת הלימודים התשע"ד עדיין כלולים ספרים וחוברות שיש בהם מקום לכתיבה, שלא בהתאם להיתרים שבטבלה לעיל. בשנת הלימודים התשע"ד אפשר עדיין לכלול את הספרים בלבד ברשימת הספרים הכיתתית ואפשר לרכוש אותם, אולם אין להתיר לתלמידים לכתוב בהם אלא בהתאם לנאמר בטבלה.

רשימת ספרי הלימוד המאושרים מופיעה באתר אגף ספרי לימוד, בכתובת :
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/sifr/eilimud/SfarimMeosharim

בשאלות אפשר לפנות
אל הגב' יואלה נבון-טרם, מנהלת אגף ספרי לימוד,
טל' 02-5603534, פקס' 02-5603488,
דוא"ל Learning_Books_Reply@education.gov.il.

7. חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמאלי

7.10 פרסים

פרס רקנאטי-צ'ייס-רש"י למורה היזם	7.10-1 (עד)
---	--------------------

פרס רקנאטי-צ'ייס-רש"י למורה היזם, מיסודם של מר ליאון רקנאטי, פרופ' יעקב קופ, ובשיתוף מר סטנלי צ'ייס ז"ל וקרן רש"י, יינתן זו השנה התשיעית למורים יזמים במטרה לעודד יזמות אישיות, חדשניות ויצירתיות במערכות ההשכלה והחינוך. יוזמי הפרס רואים במורים את המפתח להתפתחותה ולקידומה של החברה הישראלית, והוא מתקיים בברכתו ובחסותו של משרד החינוך.

הפרס מיועד לכלל המורים והמחנכים מכל מגזרי החינוך בישראל, העוסקים במגוון המקצועות והתחומים בכל שכבות הגיל. הפרס יוענק למורים אשר יזמו תכניות חינוכיות והצליחו לפתח היבטים ייחודיים בעבודתם, ובכך הם מקדמים את ההישגים הלימודיים והחינוכיים של תלמידיהם ומשפרים את סיכוייהם להמשיך ולהתקדם כאנשים בוגרים ולתרום תרומה משמעותית לחברה.

כ-10 יזמות זוכות מדי שנה ומזכות את המורים היזמים בפרסים כספיים בסך 10,000 ש"ח כל אחד.

תכנית הפרס מלווה על ידי ועדת היגוי ומועצה ציבורית מייעצת שחבריה מייצגים מגזרים שונים בחברה. מטרת הוועדה היא לעצב את מהלך הענקת הפרס על פי נורמות מקצועיות ולוודא כי תהליך השיפוט מתבצע לפי תבחינים המשקפים את ההיבט היזמי שברעיון ואת העשייה הייחודית. כמו-כן הוועדה בוחנת את משך זמן היישום של היזמה, את תוצאותיה ואת הפוטנציאל הטמון בה לשם הטמעתה והפצתה במעגלים נוספים של מערכת החינוך.

המיונים לקבלת הפרס ייערכו בשני שלבים:

שלב א': הגשת טופס מועמדות שבו יתאר המורה את יזמתו החינוכית.

שלב ב': ריאיון אישי למורים אשר יעפילו לשלב המיונים האחרון.

אפשר להגיש מועמדות לקבלת הפרס החל מכ"ח בחשוון התשע"ד, 1.11.2013, ועד
לכ"ט באדר א' התשע"ד, 1.3.2014.

פרטים ומידע נוסף בנוגע לאופן הגשת המועמדות אפשר למצוא
באתר בכתובת www.rcr.org.il. אפשר גם לפנות לגב' גליה פררה,
מרכזת בכירה (תיאום בקרה ותכניות עבודה), המינהל הפדגוגי,
דוא"ל galiife@education.gov.il.

9. תכניות לימודים

9.2 חינוך לדמוקרטיה ולאזרחות פעילה

9.2-2 (עד) היום הבין-לאומי לזכויות האדם במערכת החינוך

1. כללי

היום הבין-לאומי לזכויות האדם חל ב-10 בדצמבר, היום שבו התקבלה באו"ם ההכרזה בדבר זכויות האדם בשנת 1948. הכרזה זו מנסחת את עקרונות היסוד של זכויות האדם בעולם ומהווה תשתית לחוקות של מדינות רבות ולמשפט בין-לאומי. השנה חל יום זכויות האדם ביום שלישי, ז' בטבת התשע"ד, 10 בדצמבר 2013.

מנהלי בתי הספר והמורים מתבקשים לעסוק בנושא בשבוע שלפני מועד זה או בשבוע שלאחריו, ולהקדיש לו שתי שעות לימוד ו/או טקס בית ספרי.

הנושא משתלב במהלך החינוכי "האחר הוא אני" שמדגיש את הצורך לכבד, להעריך ולהכיל את השונה והאחר, כמו גם את הנכונות לתרום, לסייע ולקדם את האחר ואת החברה והקהילה שבה האדם חי.

הנושא המרכזי שנבחר לעמוד במרכז יום זכויות האדם השנה הוא **הזכות לשוויון**, המוזכרת בסעיפים א' וב' בהכרזה:

א. "כל בני אדם נולדו בני חורין ושווים בערכם ובזכויותיהם. כולם חוננו בתבונה ובמצפון, ולפיכך עליהם לנהוג ברוח של אחווה איש אל רעהו".

ב. "כל אדם זכאי לזכויות ולחירויות שנקבעו בהכרזה זו ללא אפליה כלשהי מטעמי גזע, צבע, מין, לשון, דת, דעה פוליטית או אחרת, מוצא לאומי או חברתי, קניין, מעמד מלידה או אחר".

במסגרת העיסוק בנושא חשוב לדון עם התלמידים בחשיבות השמירה על הזכות לשוויון, להכיר במורכבותה ולהעלות למודעות את דרכי הפגיעה השונות בה. ההכרה בזכות לשוויון מחייבת את הוקעתם של סטריאוטיפים, דעות קדומות ושנאת חנם.

2. חומרי למידה

חומרי למידה בסוגיות שונות בנושא הזכות לשוויון, העוסקים במקרי בוחן של אפליה ופגיעה בזכות זו, מצויים באתר המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים בכתובת: EducationCMS/UNITS/mazkirut_pedagogit/mate/.

המטה לחינוך אזרחי במזכירות הפדגוגית יפיץ את חומרי הלמידה לבתי הספר. חומרים משנים קודמות מצויים באתר המטה ובאתר מינהל החברה והנוער בכתובת <http://noar.education.gov.il>.

לפרטים אפשר לפנות אל הגב' דניאלה פרידמן, מנהלת המטה לחינוך אזרחי,
המזכירות הפדגוגית, טל' 050-6289268,
דוא"ל danielaf@education.gov.il
וכן אל רפרנטיות המטה לחינוך אזרחי במחוזות.

9. תכניות לימודים

9.15 חינוך למורשת ישראל, ציונות ותולדות המדינה

שבוע התנ"ך וחידון התנ"ך הארצי לנוער	9.15-6 (עד)
--	--------------------

1. כללי

התנ"ך מהווה את התשתית התרבותית של עם ישראל כולו – על כל פלגיו, גווניו ועדותיו.

על התנ"ך מבוסס יסוד קיומנו כעם, ובו מעוגנת זכותנו על הארץ. הוא הקושר אותנו לעברנו וממנו תקוותנו לעתיד. הוראת התנ"ך והעיון בו הם חובה ראשונה במעלה של מערכות החינוך היהודי בארץ ובתפוצות.

בהנחיית שר החינוך יתקיים שבוע החינוך ובמסגרתו מוזמנים מוסדות החינוך לקיים את שבוע התנ"ך שבמהלכו יתוגברו לימודי התנ"ך במגמה לקרב את התלמידים לספר הספרים ולהעמיק את הקשר שלהם לעם ישראל, לארץ ישראל ולמורשת ישראל.

שבוע התנ"ך יתקיים בין התאריכים ט"ז-כ"ג באדר ב' התשע"ד, 18-25.3.2014, ובסיומו, ביום שלישי כ"ג באדר ב' התשע"ד, 25.3.2014, יתקיים חידון התנ"ך הארצי לנוער בהיכל התרבות ביבנה.

2. יעדי הפעילויות הבית ספריות במסגרת שבוע התנ"ך

- עיסוק בתנ"ך במגוון דרכים ייחודיות, חווייתיות ויצירתיות בשיתוף מורים, הורים, תלמידים ואורחים מהקהילה
- עידוד לימוד התנ"ך
- עריכת חידוני תנ"ך בית ספריים
- השתתפות בחידון תנ"ך מחוזי.

3. פעילויות מוצעות לשבוע התנ"ך

- א. סיורים בעקבות התנ"ך
- ב. סמינריונים בנושאים ערכיים ברוח התנ"ך
- ג. ציורים ואיורים לתנ"ך
- ד. עיצוב בול לחידון התנ"ך הארצי למבוגרים
- ה. לחפור עם התנ"ך – פעילות ארכיאולוגית
- ו. התנ"ך במחול ובמשחק
- ז. חידוני תנ"ך במסגרת בית ספרית
- ח. שרים את התנ"ך
- ט. קיום חוגים לתנ"ך בחסות אישים, כגון ראש הממשלה ושר החינוך, ובחסות מכללות ומוסדות אקדמיה
- י. התנ"ך במולטי-מדיה – תכניות של מט"ח בטלוויזיה החינוכית
- יא. שימוש בחומרים של מט"ח הכוללים חידות, חידונים ותקליטורים ובהם פעילויות ותכניות לימודים
- יב. פעילות חברתית חווייתית – דיוני דילמה, משחקים ועוד
- יג. "מקורוק" – הרכב של נוער יוצר רוק בהשראת המקורות (לתיאום הופעות יש ליצור קשר עם דוד אביב, טל' 054-3156155)
- יד. פעילויות תיאטרון בהשראת דמויות מהתנ"ך.

4. פרסים לבתי ספר מצטיינים בשבוע התנ"ך

- בסיום שבוע התנ"ך יוענקו פרסים לבתי ספר שהצטיינו בפעילותם בשבוע התנ"ך על-פי הקריטריונים האלה:
- הרחבת העיסוק בתנ"ך והעמקתו בדרכים מגוונות
 - הוכחת חדשנות בפעילויות ושיתוף התלמידים והקהילה
 - הגברת העיסוק בתנ"ך – בניית תכנית בית ספרית ספירלית ללימוד התנ"ך
 - הכנת תלמידים להשתתפות בחידוני התנ"ך.

תהליך הענקת הפרסים

הודעות

24

א. ועדה מחוזית

- מנהלי המחוזות יקימו ועדה מחוזית בהשתתפות מפקחים, מרכז חידוני התנ"ך, דובר המחוז, נציגי המפמ"ריות לתנ"ך והמפקחת על האמנות.
- הוועדה תרכז את פרטי בתי הספר המומלצים על ידי המפקחים לקבלת פרס על הצטיינות בפעילות בשבוע זה.
- הוועדה תבדוק את החומרים שיגישו בתי הספר שיתעדו את העשייה והפעילויות בשבוע זה ואת תוצריהן ותמליץ על שני בתי ספר בחינוך הממלכתי ועל שני בתי ספר בחינוך הממלכתי-דתי לקבלת הפרס.
- מינהל החברה והנוער ישתמש בחומרים (תערוכות, מיצגים וכד') שהגישו בתי הספר באירועים ובחידוני תנ"ך המתקיימים בארץ.
- מועד הסיום של תהליכי המיון במחוזות הוא י"א באדר ב' התשע"ד, 13.3.2014.
- יש להעביר את תוצאות המיונים למטה לידי מר איציק בן אבי, טל' 050-6283440.

ב. ועדה ארצית

- תוקם ועדה ארצית בהשתתפות המפמ"ריות לתנ"ך, נציגי הפיקוח ונציגי מינהל החברה והנוער.
- הוועדה תבחר שלושה בתי ספר מהחינוך הממלכתי ושלושה בתי ספר מהחינוך הממלכתי-דתי לקבלת שלושת הפרסים הראשונים ברמה הארצית ותעביר את פרטיהם למטה עד ט"ז באדר ב' התשע"ד, 18.3.2014.

ג. הפרסים

- **מקום ראשון:** לרשות כל אחד מבתי הספר הזוכים מהחינוך הממלכתי ומהחינוך הממלכתי-דתי יעמדו ארבעה אוטובוסים.
- **מקום שני:** לרשות כל אחד מבתי הספר הזוכים, מהחינוך הממלכתי ומהחינוך הממלכתי-דתי יעמדו שלושה אוטובוסים.
- **מקום שלישי:** לרשות כל אחד מבתי הספר הזוכים, מהחינוך הממלכתי ומהחינוך הממלכתי-דתי יעמדו שני אוטובוסים.
- לרשות שאר בתי הספר שהומלצו על-ידי המחוזות יעמוד אוטובוס אחד.

מומלץ לנצל את הפרס לטיולים וסיורים ברחבי הארץ בעקבות סיפורי התנ"ך.

לפרטים נוספים אפשר לפנות אל מר איציק בן אבי,
הממונה על תכניות חינוכיות ופרויקטים ומרכז חידוני התנ"ך,
מינהל החברה והנוער,
דוא"ל itzikbe@education.gov.il, טל' 050-6283440,
או אל הגב' הדר סימי יזדי, דוא"ל hadaryaz@education.gov.il,
או אל הגב' מרגלית גבאי, דוא"ל margalitga@education.gov.il.

הוצאה לאור : גף הפרסומים, משרד החינוך
עריכה והבאה לדפוס : דליה הלוי, ורד צדוק
ריכוז ההפקה : שרה גמליאל, שירה ויגדרזון
עריכת הלשון : עירית עמיאל
עיצוב : סטודיו "שחר שושנה"
הודפס במדפיס הממשלתי, ירושלים

כתובת המאגר הממוחשב של חוזרי המנכ"ל : www.education.gov.il/mankal